

Vitaliteit

In de Amsterdamse versie openbaarde *Moses und Aron* zich als één van de belangrijkste opera's van de voorbije eeuw. Dat was te danken aan de visie van Stein, aan de verbeelding van Karl-Ernst Herrmann (die hier een decor ontworpen heeft dat mijlenver verwijderd is van de esthetiek die we zo goed uit zijn Muntproducties kennen) en ook dank zij Pierre Boulez die het Concertgebouworkest leidde. Boulez – een andere doorwinterde bewonderaar van Schönberg – belichtte de schoonheid van de partituur door een zeer heldere lezing van de ingewikkelde, gelaagde muzikale tekst. Ook hij kiest voor een uitgesproken persoonlijke benadering, die de partituur weghaalt uit de Duits-Oostenrijkse traditie, iets wat hem veel kritiek oplevert.

De samenwerking met Stein heeft verbluffende resultaten opgeleverd in de grote koorscènes van het eerste bedrijf. Daar wordt het volk van Israël geconfronteerd met de boodschap van Mozes, wat leidt tot een verwarde discussie. Terwijl de verschillende groepen blijkbaar moeiteloos de complexe muziek

zingen, moeten ze van Stein voortdurend over de scène rondlopen. Geen enkele beweging is gratis, want Stein heeft getracht om de verschillende standpunten in de discussie visueel uit te tekenen. Hij levert hiermee één van de meest virtuoze staaltjes van massaregie af. Dat is op zichzelf al een reden om met bewondering de evoluties op het toneel te volgen. Maar nog sterker wordt het, dat Pierre Boulez met dit concept volledig heeft ingestemd. Hij staat kordaat en kalm koor en orkest te dirigeren, alsof alles kinderspel is. Dit zijn berekende risico's, en precies daarom heeft deze opvoering zulk een vinnige, meeslepende vitaliteit.

En zo heeft het afgelopen jaar de componist Schönberg als theaterman in zijn rijke verscheidenheid getoond. Voor elk werk onderzocht hij nieuwe mogelijkheden. Voor elk gegeven uit de traditie bedacht hij een nieuw antwoord. Het blijft wel zo dat hij het verst ging in het openbreken van een compleet nieuwe klankenwereld, terwijl hij die entte op soms verrassend traditionele vormen. Uit deze tocht door zijn theaterwerk blijkt dat hij

een absoluut meesterwerk heeft afgeleverd. Nu Amsterdam nog maar eens bewezen heeft welk een sterk stuk *Moses und Aron* is, kan je alleen maar hopen dat het een vanzelfsprekend stuk wordt, met een plaats binnen het gangbare repertoire. Of zal het een uitzonderlijk stuk blijven zoals *Les Troyens* van Berlioz, uitzonderlijk van afmetingen, sterk bewonderd maar zelden (al te zelden) opgevoerd? De eenentwintigste eeuw zal hierop een antwoord moeten leveren.

Johan Thielemans

Al jaren werkt SABAM aan de bescherming van het creatief talent in de theaterwereld. Zo bouwt SABAM mee aan een stevige materiele basis voor een rijk en gevarieerd Vlaams repertoire.

Wil je als theaterauteur, choreograaf of componist van theatermuziek of als organisator van theatervoorstellingen meer weten over het hoe en waarom van SABAM, bel ons.

Marina Debeurme/Werner Strouven
SABAM-Theaterdienst
02/286 82 11
toestel 275

Torka T.

speelt

Gengè

Koen Van Impe

een mierenkolonie.

heen en weer lopend op een boomstam.

bezig materiaal te verzamelen.

geen tijd te verliezen.

mier 1 stapt eruit,

gaat aan de kant staan kijken en zegt:

'waar zijn we mee bezig?'

mier 2, wat verderop, stapt eruit, vraagt:

'waar zijn jullie mee bezig?'

mier 3, ergens tussen 1 en 2, houdt er ook mee op:

'waar ben ik mee bezig?'

3 mieren aan de kant,

de anderen hebben geen tijd te verliezen

*Nieuwpoortteater, Nieuwpoort 35, 9000 Gent
13, 14, 15 en 16 maart 09/2123 00 00*

*Zwarte Zaal, Reyndersstraat 7, 2000 Antwerpen
20, 21, 22, 23, 27, 28, 29 en 30 maart 03/233 82 88*

ASLK